

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14.—,
POLUGODIŠNJE I TROMJESOČNO SURAZMIJERNO, — SA DNEV-
NOM DOSTAVOM K 21 GODIŠNJE, — POJEDINI BROJ 10 PARA.
— OGLASI PO CIJENIKU. — PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -
::: TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RACUN 129.871. :::

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA
OBCIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNI
UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRUŽNA
TISKARA U ŠIBENIKU, U. Z. S. O. J.

GOD. III.

ŠIBENIK, srijeda 20. listopada 1915.

BR. 207. (437.)

Bugari probili prvu srpsku liniju kod Pirota i prešli liniju Egri Palanka-Štip. - Mačva zauzeta. - Osvojenje Obrenovca. - Veliki gubitci Talijana u navalama na Soči. -

I Italija naviješta rat Bugarskoj.

Balkansko ratište.

BEČ, 19. listopada (KB). Službeno se saopće:

Napadaju savezničkih vojska i jučer su posvuda uznapredovali.

Mačva je u najvećem djelu u našem posjedu.

S obe strane ušća Kolubare austro-ugarske čete prevezle su se, te o ponoći zauzele grad Obrenovac i visove jugoistočno od njega.

Od Beograda prama jugu prodruće savezne bojne sile do spjele su, u potjeri za neprijateljem, preko Ripnja.

Jedna austro-ugarska kolona osvojila je na juriš bajunetom Cigansko brdo, južno od Groske, te se je spojila sa njemačkim divizijama, koje uspješno prodiru s obe strane donje Morave.

U trodnevnim borbama za Avalu i za položaje sjeverozapadno od Grotke zarobljeno je od naših četa 25 srpskih časnika i 2000 momaka.

Bugari su istrgli neprijatelju prvu utvrđenu liniju istočno od Pirota, te su prodrii do u okoliš Vranje.

Zamjenik šef generalnog stožera Von HÖFER.

BERLIN, 19. listopada. (KB). Službeno se saopće:

Grad Obrenovac bio je od austro-ugarskih četa armade generala Koevessa zauzet.

Armada generala Gallwitz-a izvojštala je svojim desnim krihom okoliš zapadno od Jesove, kaošto i mesta Vodanj i Mala Krsna.

Visoravan kraj kod Lučice, kaošto južno i istočno od Boževca do Miskjenovca, bio je ne-prijatelju istrgnut.

Bugarska armada generala Bojadjeva prodrii je dalje prama Zaječaru, Knjaževcu preko Inova i prama kotlini Pirota.

Druge bugarske čete zauzele su Vranju u gornjoj dolini Morave, te dalje južno već preše liniju Egri Palanka-Štip.

Vrhovna vojna uprava

Talijansko ratište.

BEČ, 19. listopada (KB). Službeno se saopće:

Borbe na fronti Soče dobivaju na opsegu.

Jučer poslije podne upriličena je proti našim položajima na Krunu, na tolminskom mostobranu, kod Kanala i Plave, na mostobranu goričkom i visoravnui Doberdoba jaka neprijateljska artillerijska vatra, koja se je velikom žestinom podržavala sve do večernih sati, a u pojedinim od-sjećcima trajala je i noću. Pod zaštitom ove vatre talijanska infanterija na mnogo mjeseta prešla je na napadaj. Na Krunu i na Mrzloj Vrhu, te pred položajima tolminskog mostobrana skršili su se svi neprijateljski pokušaji približenja u našoj infanterijskoj, brzometnoj i pobočnoj vatri. Protičnička infanterija, gdjegod se približila, pobegla je natrag u svoje šančeve uz najteže gubitke. Mjestimice volila je vikati „Avant!“, a da nije ostavljala svoje zaklone.

Talijani bili su takodjer od-biveni i prama položajima kod Peteano, za koje se je od više dana vodila vruća borba. I ovđje je talijanska infanterija pretrpila velike gubitke.

U koruškoj i u Tirolu vlasta dalje živahna neprijateljska artillerijska djelatnost.

Zamjenik šef generalnog stožera Von HÖFER.

BERLIN, 19. listopada. (KB). Službeno se saopće:

Grad Obrenovac bio je od austro-ugarskih četa armade generala Koevessa zauzet.

Armada generala Gallwitz-a izvojštala je svojim desnim krihom okoliš zapadno od Jesove, kaošto i mesta Vodanj i Mala Krsna.

Kod sela Boguslavka, koje se nalazi sjeverozapadno od De-razna, neprijatelj je triput uzalud jurišao na položaj jedne honvedske divizije. Bio je vatrom i bombo prsa o prsa natjeran u bijeg, te je ostavio tri časnika, više od 500 momaka i dva puščana stroja u našoj ruci.

I preko Kulikovice prodiruća ruska divizija bila je opet natrag bačena na istočnu obalu.

U okolišu Cartoryskog došao je protivnik na nekim tačkama na zapadnu obalu rijeke Styra. Ondje se borba još vodi.

Sjeverno od Rafalovke napali su Rusi takodjer jakim silama. Oni su bili odbiveni, pri čemu smo zarobili 100 momaka.

Inače je položaj na sjevero-istoku ostao nepromijenjen.

Zamjenik šef generalnog stožera Von HÖFER.

BERLIN, 19. listopada (KB). Službeno se saopće:

Južno od Rige naše čete osvojile su na juriš više ruskih položaja, te su dospjele na Devn, istočno od Bokowicza; 240 Rusa je zarobljeno, dva puščana stroja zaplijenjena.

Ruski napadaj sjeverozapadno od Jakobstadta bio je od-biven.

U okolišu Smolwy francuski dvokrilaš, vođen od ruskog štop-skog kapetana, a oboružan engleskim puščanim strojem, bio je srušen.

Borbe na Styru teku po nas povoljno.

Vrhovna vojna uprava.

Francusko-englesko ratište.

BERLIN, 19. listopada (KB). Službeno se saopće:

Na zapadnom ratištu nema nikakvih znatnih dogodjaja.

Vrhovna vojna uprava.

I Italija naviješta rat Bugarskoj.

RIM, 19. listopada (KB). Agen-cija Stefani javlja:

Pošto je Bugarska započela sa neprijateljstvima proti Srbiji, kada se bori sa neprijateljima Italije proti sporazumu i njegovim saveznicima, izjavila je talijanska vlada, na zapovjed kralja, da između Italije i Bugarske postoji ratno stanje.

Rusija ne će povrijediti neutralnost Rumunjske.

PETROGRAD, 19. listopada (KB). Brzjavna agencija dementira vijest, da Rusija namjerava povrijediti rumunsku neutralnost, eda napadne Bugarsku.

Ruski car Bugarskom narodu.

„Frankfurter Zeitung“ javlja iz Lugana: „Secolo“ saznaće iz Pariza, da u najkraćem vremenu predstoji navalna Rusije na Bugarsku. Prijе same akcije izdat će ruski car kao vrhovni zaštitnik slavenstva proglaši na bugarski narod, u kojem će proglašu-označiti postupak bugarskoga kralja i bugarske vlade kao izdaju slaven-stva.

svoje male kuće, u kojoj nema mje-sta za diplomatske dočke, pa ide u ministarsko vijeće, gdje radi kao pčela do 2 sata poslije podne. Ne priušti sebi ni zere odmora o podne. A onda već prije tri sata opet sjedi za istim stolom, primajući diplome, potpisuju spise i vodeći razgovore na telefonom s provincijom. A pred veće počima, otkako je buknuo rat, svaki dan ministarsko vijeće, koje često traje do ponoča.

Dr. Vasilij Radoslavov uživa kod kralja Ferdinandova povjerenje, kakvo se samo pomisliti može. Kralj ga često pohodi i u opće se više puta u tjednu s njim sastane. Dr. Radoslavov puno ne govori, kad ga dodaju pitati za politiku bugarske vlade. Kad ga je jedan izvanjski dopisnik pitao, što namjerava učiniti bugarska vlada u sanđanju svjetskim prilikama, odgovorio je stereotipnom frazom: „Mi ču-vamo strogu lojalnu neutralnost, dokle ne budu povrijedjeni vitalni interesi Bugarske“. Ali opet dodade obično još k tomu, da je politički polo-žaj Bugarske vrlo dobar i da je Bu-garska na najboljem putu, da vidi ub-razovane svoje narodne ideale, a misli u tu naravno Macedoniju. Pu-stolovna mu je politika mrska, pa je očekivati, da će sjeme, koje je teškom mukom posjao, ubrzno donijeti obilne žetve za njegovu domovinu.

Majorescu u Beču.

Bivši rumunjski ministar predsjednik Tito Majorescu završio je svoj oporavak u Švicarskoj, te se vraća u Bugurešku. Uz put će ostati nekoliko dana u Beču.

Otkada je Franceska zakleti neprijatelj Njemačke.

Već u ranijim ratovima Njemačke protiv Franceske, pa i u današnjem ratu, Franceska je država za zakletog neprijatelja Njemačke. Izraz „zakleti neprijatelj“, koji se nalazi već u jednom pismu Rainolda pl. Dassela, kancelara cara Friedricha Barbarose, jednom franceskom nadbiskupu, upotrebljen je prvi put od cara Maksimiliana I. (1489.-1519.). Dakle ovaj izraz je star sada ravno 400 godina. Rainold pl. Dassel stvorio je ovaj izraz protiv Franceske, no još za cara Friedricha I., spominje se krajem 12. vijeka ovaj izraz protiv Velša, pod čim su se razumijevali Talijani i Francezi. Poslije cara Maksimiliana I. zaboravljen je ovaj izraz. Tada, pa i poslije, bili su Turci „zakleti neprijatelji“, naime kršćanstva, pa ih kao takve godine 1671. spominje u jednom svom djelu Johann Riemer. No ni Turci nisu bili prvi, koji su cijelom čovječanstvu ili barem jednom dijelu čovječanstva bili „za-kleti neprijatelji“. Kod pisaca srednjega

vijeka spominje se djavo kao „hostis semperturnus“ (večni neprijatelj), a kod Luthera se on spominje kao „stari zao neprijatelj“, pa tek kad je ovaj prenijet na Franceze i Turke i kad se je počeo gubiti strogi teološki smisao, koji je vladao u srednjem vijeku i za vrijeme reformacije, nestalo je ovoga izraza u odnosu prema djajvolu. U njemačkoj književnosti 18. vijeka prvi Lichemberg, poznati satiričar iz Göttingena, naziva Franceze „zakletim neprijateljima“ Nijemaca. Mnogo je tome doprinijela mržnja na Franceze, kada se je Njemačka oslobođala od Napoleonovog jarma. Ova se riječ nalazi i u Goethea, pa je i to mnogo učinilo, da se izraz populariše; no ipak su tadašnji pisci slabo upotrebljavali ovaj izraz. Istoči kad je otac gimnastike Jahn godine 1835. objelodanio svoje djelo „Zakleti dušmanin Njemačke“, raširio se je ovaj izraz onako, kako je to bilo za vrijeme njemačko-franceskog rata i poslije.

Rusija sprema novu vojsku.

„Nationalzeitung“ javlja sa ruske granice: Već je po drugi put prema vijestima ruskih listova započeto vježbanje nove vojske u okolicu Odese i Sevastopolja u jakosti od nekih 300.000 momaka. Tvrnice streljiva rade u ovaj mal isključivo oko naoružavanja ove nove vojske, za koju se tvrdi, da će biti za četiri sedmice spremna za borbu. General Kuropatkin designiran je za vrhovnog zapovjednika ove nove vojske. Svi ruski vojni kritičari suglasno izjavljuju kao naručeno, da će se doskora upotrebiti kavkaska vojska u Perziji. Za sad se još ne zna, da li će se zapravo napustiti tamošnje operacije protiv Turke, ili će se, kako se to već često dogodilo, opet izvesti nov pritisak na Englesku, jer se navedeno u Petrogradu posve dobro znaće, da bi ruska ofenziva u Perziji vrlo loše djelovala u Londonu.

Položaj Crnogore.

„Corriere delle Puglie“ javlja, da je Crnogorska vlada dozvolila, da se u Skadru otvore samostanske škole, i da je mnogim austro-ugarskim zabilježnicima dala potpunu slobodu gibanja. Mirditi su kod Kerne navalili sa uspjehom na čete Essad paše. Prek Bib Doba nalazi se u Cetinju.

Akcija proti Dardanelima.

Sofijska „Kambana“ piše: Entente su čete posve obustavile akciju protiv Dardanela, a tamošnje su čete većim dijelom otpremljene. Prednje neprijateljske streljačke jarke ostavile već pred nekoliko dana, pa su ih Turci zaposjeli bez jednog hitca. Ententa je ostavila u brzini velikog mnoštvo ratnog materijala, koji su Turci upotrijebili. Turško je vojno vodstvo jedan do slobodnijih četa sa Galipolja bacilo na južnu bugarsku granicu. Ovamo su prisjedila dva turška zbora od Sulfis i Lipsale. Ovi su dopremili teške topove, te ih smjestili u posve dobro izgradjene položaje, da suzbijaju s njima eventualne neprijateljske napade protiv obale. Pučanstvo je obalnih mesta većim dijelom otpremljeno u okolicu Gu-muldžina.

Domaće vijesti.

Obustava ustava u Bosni. „Saraevski List“ priopćuje ovu previšnju odluku od 9. listopada 1915. Previšnja odluka glasi: Budući da je bosansko-hercegovački sabor raspušten, a novi se izbori u današnjim prilikama ne mogu raspisati, to obnalazim za vrijeme ovih odnosa odrediti slijedeće: U zakonodavnim predmetima, za koje je

prema § 42 zemaljskog statuta za Bosnu i Hercegovinu nadležan bosansko-hercegovački sabor, a koji iziskuju, da se hitno normiraju, izdavat će potrebne odredbe Moje zajedničko ministarstvo, kojemu je povjereno vodstvo i nadzor nad bosansko-hercegovačkom zemaljskom upravom, naredbama, koje će se imati na Moje odobrenje podnijeti. — U Beču, 9. listopada 1915. — Franjo Josip I. v. r. Körber v. r.

Treći ratni zajam. C. K. Namjenskišto izdalo je dne 9. ov. mjes. slijedeći proglašenje:

Nasukor biti će raspisan treći ratni zajam. Treći je ovo put otkada je buknuo rat, što otadžbina ište od nas sredstva, koja su joj potrebita, da može ispuniti svoje teške zadatke. Ne samo sjajnim pobjedama naše vojske i mormarice, koje su začudile cijeli svijet, nego i svakim dokazom naše ekonomiske snage, koji djeluju poput jedne pobjede, očvršćuje se naše poudarjanje u budućnosti i regbi, da se pred navodom neprijatelja jača sila našeg carstva. Ovo, sjajni uspjeh prvog i drugog ratnog zajma, kao i sva to više rastuća obnova kapitala, patriotski duh i osjećaj dužnosti našega naroda, najbolje su jamstvo za potpuni uspjeh i trećeg ratnog zajma.

Naša braća na bojnom polju žrtvuju svoj život i svoju krv za domovinu. A mi, koji smo doma ostali, dužni smo također da svoje sile uložimo za domovinu, te da joj u ovoj velikoj borbi zajamčimo sva materijalna sredstva potrebna za izvođenje konačne pobjede. Svi treba, da imamo na umu da se privredna snaga i dobrotvorna pojedinica osniva na snagi i dobrotvori opštenskoga.

Savjesna spoznaja sadašnjosti temelj je budućem miru. Svak može da bude koristan! Tko ima gotovine, bankovničku vjeru, uložaka ili likvili drugih vrednotu kod novčanih zavoda koje se danu unovčiti, dužan je, da stavi na raspolaganje sredstva, na koja država, kojoj neprijatelj ugrožavaju opstanak, ima prednost.

Svi, bilo po položaju, bilo po ugledu uplivni građani treba da upotrijebi, poukom i primjerom djeluju u svojim krugovima za ovu stvar; pomoći će i mali ali postojan rad. Niti to teška dužnost, koju država od svojih građana ište, niti žrtva ili materijalna šteta, nego pružanje finansijskih sredstava za ekonomsko podupiranje rata, koji će jedino na taj način urođiti pobjedičkim miron. Finansijsala naše države zajamčuje podpisocima ratnog zajma obezbijedju uloženog kapitala uz najkorisnije ukamačenje.

Svi dakle krugovi pučanstva, poljoprivredne i industrije, kapital i trgovina, privatnički i državni, pripravljaju se da sredstva kojima mi raspolazemo, uložimo u prilog naše pravedne stvari te time još jednom pokazujmo onaj toliko puta zasvjeđeni patriotski duh, koji cilja na konačno izvođenje svjetskog rata na slavu prijestolja i domovine.

Grad i okolica.

Prodaja pirinča. Javljujemo nam da će se sutra 21. ov. mj. prodavati na malo u raznim dućanima jestiva pirinč, koji je stigao amio od trgovacko-obrtničke komore u Zadru i to prva vrst po K 1:68 kg., a druga vrst po K 1:60 kg.

A. Dovod vode u kuće. Ponovno se upozorjujemo građanima, koji žele uvesti vodu u kuće, koja još vodovoda nisu imale, da se odmah prijave u općinskom uredu. Dok radnje rekonstrukcije traju, troškovi doveđenja vode u kuće manju su, dočim će nakon dovršenih radnja biti skuplje i teže.

Ziv proglašen mrtvacem. Jučer je u popisu mlodara Crvenom Križu, bez naše krijevje, došlo do jedne omaške, koja je u toliko nemila, jer se čovjeka živa proglašilo mrtvom. Javljenje je, da je gosp. G. Meneghelli poklonio K 20, da počasti uspomenu Špira Meneghelli, dočim ima stati: da počasti uspomenu Marije Nisitevo. Gosp. Špira Meneghelli je živ i zdrav, pa mu ova ponuđenja bila *bonum omen*.

Manistra. Jutros je tvrdka Inchiostri, nakon odulje stanke, opet počela pravljeno manistre za pučanstvo. Prodaje se po 96 para, te se svjet utravno jagmi.

Raznašaći novina i u starijim godinama traže se uz dobru zaslubžbu. Prijaviti se u upravi lista.

NAJNOVIJE VIJESTI

Rusija proti Bugarskoj.

PARIZ, 20. listopada (KB). „Petit Parisien“ prima iz Petrograda: Navještaj rata Bugarskoj od strane Rusije neposredno predstoji.

Blokada Bugarske obale.

PARIZ, 20. listopada (KB). Gledje Italije saznaće „Petit Parisien“, da je ministar predsjednik Salandra upravio kralju notu, u kojoj kaže, da će Italija sudjelovati blokadi bugarske obale na egejskom moru.

I Asquith bolestan.

LONDON, 20. listopada (KB). Stužbeno se saopće:

Ministar predsjednik Asquith obolio je na crivjennom kataru.

Željeznica Niš-Solin.

ATENA, 20. listopada (KB). Agencija Havas javlja:

Javljenje prekinuće željezničke pruge Niš-Solin oprovrgnuto je. U Solinu je stigao vlak sa prvim u borbama sa Bugarima ranjenim Francuzima.

Mjesto komptoiristice

traži gospodjica, poslu već vješta, a poznaje u pismu i govoru hrvatski, njemački i talijanski te knjigovodstvo.

Ponude na upravu lista.

Učitelj ili učiteljica ZA HRVATSKI JEZIK traži se.

Ponude i uvjeti na upravi lista.

Ko ima na prodaju

rabiljeni ormari u dobrom stanju, neka javi uredništvu lista pod „R“.

TRAŽI SE

udoban sunčani stan za omanju obitelj. Ponude valja uputiti uredništvu lista pod „R“.

Papirnica Eugen Delfin Šibenik.

Veliki izbor

ratnih dopisnica

100 kom. K 5—

„Osmrtnice Italije“ (dopisnice)

100 kom. K 4—

Slike „Vjernih Saveznika“ za uokvirenje

1 kom. K 1:80

Svakovrstnih umjetničkih i drugih razglednica.

Skladište svih kancelarijskih predmeta.

HRANA

može se dobiti u dobroj kući uz umjerene cijene.

Upitati se u uredničtvu.

Unajmljuje se

soba i kuhinja sa nuždnikom te svim svim nuzgrednim prostorijama od 15. listopada. Upitati se u upravi liste.

PREDPLAĆUJTE SE NA „HRVATSku MISAO“.

Upisivanje na

Treći 5 1/2 % austrijski ratni zajam

počelo je dne 7. ov. mj., a trajat će do 6. studenoga u 12 sati o podne.

Supskripciona cijena iznosi 93.60 % dodavši 5 1/2 % ka-mata komada od 1. oktobra 1915. do dana uplate.

Ubilježba slijedi pomoću prijavnog formulara, koji se kod podpisane dobiva. Isto se može učiniti i bez prijavnog formulara pismom, u slijedećem obliku:

„Na temelju objavljenih uvjeta prijavljivanja podpisujem ja Nom. K. 5 1/2 % trećeg austrijskog ratnog zajma i obvezujem se na primetak i izplatu prama dopitanju“. Istodobno uplaćujem

Nabavna cijena za upisbu do 200 K mora se platiti u podpunom iznosu odma za upisbe; kod upisbe preko 200 K mora se pri upisbi uplatiti 10% nominalne vrednosti, dne 6. prosinca 1915. i na 5. siječnja 1916. sa 20% svaki put, dne 5. veljače sa 25%, a dne 6. ožujka 1916. sa preostalim iznosom podpune protuvrijednosti.

JADRANSKA BANKA PODRUŽNICA U ŠIBENIKU

Najuspješnije oglašuje se u „Hrvatskoj Misli“

HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA ŠIBENIK

UKNJIŽENA ZADRUGA SA OGRANIČENIM JAMSTVOM
(Dr. A. DULIBIĆ I DRUGI)

OSKRBLJENA JE SVIM MATERIJALOM, TAKO DA JE U STANJU TOČNO, BRZO, U MODERNU SLOGU TE UZ VEOMA UMJERENE CIJENE IZRADJIVATI SVE RADNJE SPADAJUĆE U TISKARSKU STRUKU

IZRADJUJE POIMENCE POSJETNICE, TRGOVACKE MEMORANDUME, RAČUNE, NASLOVNE LISTOVE, TRGOVACKE I SLUŽBENE OBVOJE, VENČANE KARTE, PLESNE I DRUGE ZABAVNE POZIVE I PROGRAME, OSMRĆNICE, CIJENIKE, JESTVENIKE I T. D. I. T. D.

VELIKO SKLADIŠTE TISKANICA ZA OBČINE I ŽUPSKE UREDE.

PRODAJA RAZNOVRSNOG ČISTOG PAPIRA I OBVOJA

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Agenturni, komisionalni i otpremnički posao
Zastupstvo: Osjeguravajućeg Društva „Hercog Bosna“

Zastupstvo i skladište za Šibenik i okolicu slijedeći ugl. Tvrđka:

Michele Truden - Trst, Viktor Schmidt Fils - Beč, Braća Klein - Split, Miho Sez - Dubrovnik, Salvetti & Co. - Piran, J. Pipan & Co. - Trst, itd. itd. itd.

Preuzimlje naručbe svakovrstnih modernih pečata iz gume i mjeridi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz Tvorničku cijenu da se ne boji u takmice, brza izradba.

Razašilje 1000 komada Feldpost dopisnica za Kr. 5.

KNJIGOVJEŽNICA

HRVATSKE ZADRUŽNE TISKARE U ŠIBENIKU

U. z. s. o. j. (Dr. ANTE DULIBIĆ I DRUGI).

UVEZUJE DUGOTRAJNO I SOLIDNO SVAKE VRSTI UVEZA, KAO: PROTOKOLE, MISSALE, MOLITVENIKE I SVE U TU STRUKU SPA-DAJUĆE RADNJE. CIENE UMJERENE. — IZRADBA BRZA I SOL'DNA.